

Голос
адыга

1923-ро ильсум
пътхапзи
кынчелжаныагыу кындыкын

№ 201 (21690)

2018-рэ ильс

ШЭМБЭТ

ШЭКЮГҮМ и 10

ОСЭ ГЭНЭФАГЬЭ ИЭП
къыхэтүүтыгъэхэр ыкчи
нэмүкі къэбархэр
тисайт ижүүгөтөштых

WWW.ADYGVOICE.RU

Адыгэ Республикаем и Правительствэ игъэзет

Шэкюгүм и
10-р – Урысые
Федерацием
хэгъэгу
клоц
Юфхэмкіэ
икъулыкъухэм
ялофыши
и Маф

Хэгъэгу клоц Юфхэмкіэ
куулыкъухэм ялофышихэу,
яветранхэу лытэнгъэ
зыфэтшыхэрэр!

Шъуисэнхьат епхыгъэ мэ-
фэкымкіэ тышувфегушо!

Хэбзэххумэко къулыкъух-
хэм ахэтхэр ялофшэн зэрегу-
гъухэрэм бэ ельтигъээр —
цифхэм щынэгъончъагъэу,
рэхъатнгъэу ялэшти, чыпэ
кын зифхэмкіэ ахэм яфиты-
нгъэхэмрэ яфедхэмрэ къы-
ззераххумэштхэр ыкчи нэ-
мыкхэр.

Общественне зыпкытыны-
гъэм шъуишыпкъэу шъузэрэ-
фэлажъэрэмкіэ республикәми,
хэгъегуми ясоциальнэ-еконо-
микэ хэхъонигъэ шъуилахь
хэшьошхыэ.

Адыгэим иполиции ило-
фышихээр яшыицкъэу тапэкк
бзэджэшшагъэхэм зэррапеуцу-
жыщхэм, ялэпэлэсэнгъэ
зэрэхагъэхъоштим, гъехъага-
кіхэр зэрашыщхэм тицыхъэ
тель.

Ныбджэгъу лъаплехэр, пса-
уныгъэ пытэ, щылекі-псэукэ
дэгъу шъуилэнэу, цыфхэм
яфедхэм якъягъэгъунэнкіэ
теклонигъакіхэр шъушынэу
тышувфельяо!

Адыгэ Республикаем
и Лышхъэу
Къумпыйл Мурат
Адыгэ Республикаем и
Къэралыгъо Совет —
Хасэм и Тхъаматэу
Владимир НАРОЖНЫЙ

Лъэпкъ искусствэр — тибаинигъ

Лъэпсэштур ЩыГэныгъэм щэбагъо

Шъолыр фестивалэу «Лъапсэм фэзыгъээжырэм зеужыжы» зыфиорэр
ансамблэ цэрийоу «Налмэсым» и Унэ тыгъуасэ Ѣыкыуагъ.

Адыгэ Республикаем куль-
турэмкіэ и Министерствэ, рес-
публикаем лъэпкъ культурэмкіэ
и Гупчэ зэхажэгъэ фестивалым
Адыгэим щылсэхэрэ лъэпкъхэр
хэлжэгъагъэх. Урысхэм, къэзэх-
хэм, адигэхэм, фэшхъафхэм
яшэн-хабзэхэр театрализованнэ
едзыгъохэм къащаагъэльгъуа-
гъэх, орэдхэр къаугъагъэх. Лъэпкъ
пэпчь ифольклор ибаинигъэхэм
осеш купыр яппыгъиг.

— Сабыир күшъэм зэрэ-
ханхэрэм ехылгээ
къэшиныр урысыбзэкІэ
зетицагъ, — къытиуагъ
Адыгэкаалэ лъэпкъ
культурэмкіэ и Гупчэ
ихудожественнэ пащэу
Устэкъо Нуухъэ.

— АдыгабзэкІэ орэдхэр,
усэхэр къаюх. Арэущтэу
зыкэтишигъэр респу-
бликаем ис лъэпкъхэм
тишэн-хабзэхэр
нахышию ядгъаши
тишоигъош ары.

Күшъэр зыгъэхъырэм, са-
быим орэд кыфэзырэм ху-
дожественнэ Юфхэр дэгъоу
агъэцэлгагъэхуу тэлъите.

(Икэух я 8-рэ н. ит).

Проектхэм адырагъэштагъ

Архитектурэмрэ къэлэгъэпсынымрэ япхыгъэ Юфыгъохэм афэгъэзэгъэ советэу республикэм щизэхажагъэм ичэзыу
зэхэсигъо мы мафэхэм илагъ. Ар зэришагъ Адыгэ Республикаем и Премьер-министрэ игуадзэу Сапый Вячеслав.

Мыекъуапэ ыкчи Тэхъутэмьы-
къое районым ашашыщт псэуа-
лъэхэм зэхэсигъом аштигэ-
щылагъэх. Апэрэ Юфыгъоу
къаэтигъэр республикэм икъэ-
лэ шъхьаэ иурамэу Красноок-
тябрьскэм щашыщт мыгъомылэ-
пхъэцэ тучанышхом ипроект
хэпльэгъэнэр ары. Аш фэгъэ-
хыгъяэу къэгүшылагъ муниципи-

пальнэ гъэпсыкіэ зиэ «Къалэу
Мыекъуапэ» архитектурэмрэ
къэлэгъэпсынымрэкіэ и Гъэоры-
шыланлэ иотдел ипащэу Светла-
на Гайдай. Аш къызэриуа-
гъэмкіэ, зы къат хъурэ псэуа-
лъэм квадратнэ метрэ мини 9
ыгубытищт. Автомобильхэм
арысэу къекуаллехэрэм афите-
гъэпсыхъэгэе уцуулэ кыпышытл

чыпэлэ щашыщт, машинэ 25-мэ
ар атэлъытэгъэшт. Щаплэм
ипроект советым хэтхэм дыра-
гъештагъ.

Шхаплехэр, офисхэр, автомо-
бильхэм ятехническэ фэло-
фашлехэр зыщагъэцэкІэшт
станциеу Тэхъутэмьыкъое райо-
ним щагъэпсынэу агъенафэрэ-
ми зэхэсигъом щытегүшылагъэх.

Ар зыфэдэштыр къылтагъ
район администрацием ипащэ
игуадзэу Урыс Бисльян. Про-
ектэу къагъэхъазырыгъэм хэу-
къонигъэхэр Юфхъабзэм къе-
кіллэгъэхэм къихагъэкыгъэл.

Тэхъутэмьыкъое районым
«Тургеневское шоссе» зыфалоу
иэ чыпэлэ автомобиль тхъакыл-
тэу щашыщтим фэгъэхъыгъэу

къэгүшылагъ «Сметекс» зыцэ
проектнэ компанием илъыклоу
Тыгъуж Азмэт. Аш къызэриуа-
гъэмкіэ, псэуальэр аужырэ
шапхъэхэм адиштэу гъэпсы-
гъэшт. Проектым советым хэт-
хэм дырагъештагъ, ау псэуа-
лъэм шъю илэшти зэблэхъу-
гъэн фаеу алъытагъ.

Гъонэжъыкъо Сэтэнай.

ЯЗЭПХЫНЫГЪЭ ЗЫРАГЬЭУШЬОМБЬУЩТ

Адыгэ Республикаем и Лышхъэу Къумпыл Мурат Адыгейимрэ Пшызэ шъолъирре ащыпсэурэ быслымэнхэм ямуфтиеу Къэрдэнэ Аскэрбий йоффшэгъу зэлукъэгъу дырилагь.

Дин объединениехэм зэпхыныгъэ адьралынмкэ АР-м и Лышхъэ дэжь щизэхащэгъэ Советын изэхэсигъо щаштэгъэ унашьохэр зэшохыгъэхэ зэрэхъурэм, джащ фэдэу дин фэофашэхэр зэфэдэу гъэцэктэгъэнхэм тэхэгъэним иофыгъо лъэнүкъохэр тегущыагъэх.

Гүхэльэу ялхам адиштэу Республикаем игъэцэктэгэ хэбзэ къулыхъэхэмрэ быслымэнхэм я Диндэлэжъаплэрэ язэпхыныгъэ нахь зырагьэушьомбгун зэрэфаер Къумпыл Мурат къихи-гъэшыгъ.

—Дин объединениехэм зэпхыныгъэ адьтий- ным фэгээзэгъэ Советын изэхэсигъо зэх- тщагъ ыкчи тэзэрээдэлэжъэн тльэкишилт лъэн- нүкъохэм афэгъэхыгъэ унашьохэр тишагъэх.
Общественэ организа- циехэм ыкчи научэ сообществэм яллыгюхэр къыхэдгэлажъэхээ, мы йоффиённым зэфэхы- сижъэу фэхъугъэхэр зэхэтфынхэ фае. Шъо- льтырым ихэбзэ

къулыхъэхэм, динлэжь- хэм акчуачиу рахылэрэм ишиуагъэктэгъэ тапакчи тишио- льыр дин зэгурьионыгъэрэ мамырныгъэрэ зэ-

рилъицтхэм сицыхъэтель, — къыкыгъэ- тхъыгъ Къумпыл Мурат.

Пшырьылтэу щитхэм ягъэ- цэктэн къыдыхэлтыгъяа хэбзэ къулыхъэхэм йофтадаштэним зэрэфхэзьорхэр Къэрдэнэ

Аскэрбий къыуагъ. Динлэжхэм я клубэу «Дружный Кавказ» зыфиорэм зэхишэгъэ ныбжыкэз фorumэу Мыеекуапэ щыкуагъэм хэлэжьагъэхэр лъэнүкъуабхэм зэратегущыагъэхэр, аштэдэй юфтхабзэхэм мэхьанэ-

шко зэрялэр муфтиим къыхи- гъэшыгъ. Дин зэфэшхъафхэр зылжжыхэрэм яшэн-хабзэхэм, якултурэ шхъэклифэ афэшы- гъэним, радикализмэр ыкчи дин зэпхуцжыр тищынгъэ къыхэмхъянхэм аштагушыагъэх.

Адыгейимрэ Пшызэ шъолъирре ащыпсэурэ быслымэнхэм я Диндэлэжъаплэрэ зэхигъяацогъэ тхыль цыкло дин фэо-фашэхэр зэрэбгэцэктэн фаяхэр зыдэтыр муфтиим АР-м и Лышхъэ рильтээгъэхэр. Общественности ыкчи наукэм хэшагъэхэр къыхагъэлажъэхээ, тхылым къыриотыкырэ лъэнүкъо шхъялэхэм джырблагъэ атешуагъэхээ, агъенафэ.

—Лъэнкъ ыкчи дин зэгу- рионыгъэр, цыфхэм шхъэклифэ зэфаши- жыныр — джары Ады- гейим хэхъоныгъэхэр ышионхэмкэ лъэнсэ шхъялэхээ, —
къыуагъ къэухым Къум- пыл Мурат.

Адыгэ Республикаем и Лышхъэ ипресс-къулыкъу.
Сурэтыр А. Гусевым тырихыгъ.

АПЭРЭ ЗЭХЭСИГЬУ

Законихъухъэхэм я Советэу АР-м и Къэралыгъо Совет — Хасэм щизэхащагъэм тыгъуасэ зэхэсигъо илагь.

Юфтхабзэхэм хэлэжьагъэх УФ-м и Федеральнэ Зэлукъэ Федерацаемкэ и Совет хэтэу Олег Селезневыр, УФ-м и Къэралыгъо Думэ идепутатэу Хьясанэкъо Мурат, АР-м иминистрэхэм я Кабинет хэтхэр, нэмийкхэр. Зэхэсигъор къизэ-лихыгъ АР-м и Къэралыгъо Совет — Хасэм и Тхаматэ гудзэхэу агъэнэфагъэх.

Нэужым АР-м финанс юфхэмкэ иминистрэу Долэ Долэ-тый 2019-рэ ильэсим ибюджет ыкчи 2020 — 2021-рэ ильэсхэмкэ агъэнэфагъэм фэгъэхыгъэ зэхэсигъор законопроектын. Спирт хэмитэу, аузыгъэчфырэ шъонхэм (тонизирующие) язырыз щэн аштэдэхэлтийн ибюджет къыхэхъуагъэм нахыб.

АР-м и Къэралыгъо Совет — Хасэм чьэпэйгүй мазэм илэгээ зэхэсигъом аштэдэхэлтийн ибюджет ыкчи 2020-рэ ильэсим ибюджет ихахохэр сомэ миллиард 18-рэ миллион 379-рэ зэрэхъуцтыр, зыщыкэштэр сомэ миллион 590-рэхъу. Хэбзэхъа хэхъоцтыр сомэ миллиард 9-рэ миллион 925-рэ шокыцтыр. Ар сомэ миллион 460-рэ фэдизкээ мы ильэсим ибюджет къыхэхъуагъэм нахыб.

АР-м и Къэралыгъо Совет — Хасэм чьэпэйгүй мазэм илэгээ зэхэсигъом аштэдэхэлтийн ибюджет ыкчи 2020-рэ ильэсим ибюджет ихахохэр зэхэсигъор законопроектын. Спирт хэмитэу, аузыгъэчфырэ шъонхэм (тонизирующие) язырыз щэн аштэдэхэлтийн ибюджет къыхэхъуагъэм нахыб.

Законихъухъэхэм япэлагъэу, зи- хэхъогъухъэмрэ ныбжыкъэхэмрэ зыхэлэхъэхэрэ юфтхабзэхэм аштагуагъэхэмэ. Ар Къэралыгъо Советын — Хасэм изэхэсигъо къыхильхъэгъагъ Советын итхаматэу Хятитэ Алый. Унээ пэсүүлэхэм, фэтерыбэу зэхэт унхэм ящагхэм, дачэхэм, организацехэм, псөольэ ны- кьюшхэм чыгуу аубытхэрэм уцэу къыткеэрэг игъом изы- муулкыжэрэм тазырэу атырхъэрэхэрэ нахыбэ шыгъэним фэгъэхыгъ.

АР-м ихэбзэгъэуцугъэу чыпилэ зыгъэорышэжжылэхэм афэгъэхыгъэ зэхъокынгъэхэр фэшыгъэнхэм Советын хэтхэр тегущыагъэх ыкчи дырагъэштагь.

Законихъухъэхэм я Советын итхаматэу Хятитэ Алый. Унээ пэсүүлэхэм, фэтерыбэу зэхэт унхэм ящагхэм, дачэхэм, организацехэм, псөольэ ны- кьюшхэм чыгуу аубытхэрэм уцэу къыткеэрэг игъом изы- муулкыжэрэм тазырэу атырхъэрэхэрэ нахыбэ шыгъэним фэгъэхыгъ.

Гүшүэгъу тызыфхъум къызэрэтиуагъэмкэ, Парламентыр зыхэлэхъэгъэрэ юфтхабзэхэм аштагуагъэхэмэ. Ар Къэралыгъо Советын — Хасэм изэхэсигъо къыхильхъэгъагъ Советын итхаматэу Хятитэ Алый. Унээ пэсүүлэхэм, фэтерыбэу зэхэт унхэм ящагхэм, дачэхэм, организацехэм, псөольэ ны- кьюшхэм чыгуу аубытхэрэм уцэу къыткеэрэг игъом изы- муулкыжэрэм тазырэу атырхъэрэхэрэ нахыбэ шыгъэним фэгъэхыгъ.

АР-м ихэбзэгъэуцугъэу чыпилэ зыгъэорышэжжылэхэм афэгъэхыгъэ зэхъокынгъэхэр фэшыгъэнхэм Советын хэтхэр тегущыагъэх ыкчи дырагъэштагь.

Законихъухъэхэм я Советын итхаматэу Хятитэ Алый. Унээ пэсүүлэхэм, фэтерыбэу зэхэт унхэм ящагхэм, дачэхэм, организацехэм, псөольэ ны- кьюшхэм чыгуу аубытхэрэм уцэу къыткеэрэг игъом изы- муулкыжэрэм тазырэу атырхъэрэхэрэ нахыбэ шыгъэним фэгъэхыгъ.

Щымылэжжым иунахъорэ иахылхэмрэ

ТАФЭРАЗ

Пэнэшүу Руслан Хьатыгъуыкъом елаэхэ зэхъум зишүагъэ къэзигъэкъогъэ, тикин къыддэзэгыгъэ пстэуми тывзерафэрэзэр ятэо.

Адыгэ Республикаем и Лышхъэу М. Къ. Къумпылым, район администрацихэм япашхэм, Пшызэ шъолъыр и Коммунистическая партия икомсомолпрэ яветранхэм, Пшызэ шъолъыр КПСС-мкэ икрайком иапэрэ секретарыгъэу А. В. Масловым, Р. Х. Хаджэбыкъом, В. А. Хьачмамыкъом, Р. Д. Хъунагом, А. Т. Къэрощем, Адыгейимкэ партиемрэ комсомолырэ яветранхэм, къуаджэу Пэнэжжыкъуа дэс-хэм, зэкэ къытфэгумэкъогъэ пстэуми «тхашуугъэлэсэу» ятэо.

Щымылэжжым иунахъорэ иахылхэмрэ

Лъехъаным иофигохэр

НыбжыкIэхэм яегъэджэнрэ яIофшIэнрэ

Китайм щыпсэухэрэм мырэущтэу алоштыгъэ: «Уимурадхэр ильэсүм тельятаагъэхэмэ, пындж къэгъэкI, ильэс 10-м тельятаагъэхэмэ, чыиг къэгъэкI, егъешээрэ гухэль уилэмэ — кэлэцыкIухэр пIу».

Совет хабзэм ильэхъан «IофшIэнмыгъотыныгъ» зыфиорг гуцыIэр зэгъо дэд ныэп зэрээхэтхыщтыгъэр. Ареущтэу зыкыщтыгъэр IофшIэнным зыщызыдзынерм уголовнэ пшэдэкъыж рагъехыщтыгъешь ары. Непэ зэрэдунаа IофшIэнмыгъотыныгъэм зэрар къифехъы. Iоф зымышэхэрэм япчагъе миллиони 100-м нэсигъ. Урсыери, тиреспублики аш епхыгъэ гумэкыгъом къихиубатгъэх. ТиреспубликэкIе ильэс 25-м нэмысигъэхэр ары нахьыбэмкIе ар зыфэгъехыгъэр. Нахьыхъам анахы ахэр ары IофшIэн зимиIеу къанхэхэр. Етланы рабоче Iапшэхэр анахы зыщытицикIэгъэ лъехъаныр ары аш фэдээ зышыхъур. Сыда ар къизыхэкIыр? Хэгъэгум иэкономикэ изэхъокын тэрэзэу зеремигушигъэхэр, унагьом пIуныгъэ тэрэз зеримильтэр. ЕджаIэхэм къатефэрэй икьюу зэрээшуамыхыр, профессиональнэ ухъазырыныгъэмрэ сэнхъат гъэсэнгъэмрэ производствэм кэлэригъэу зэрэштыхэр ары упчIэм иджэуапыр. Бэдзэр экономикеу хэгъэгур зытехъагъэм хэшыIкI икуу зэрэфитимыIери аш къихэхъожы. А пстэуми анахы гъэшэгъоныр IофшIэнныр тIэкIу-тIэкIоу алэ къырагъехъануу ныбжыкIэхэр зэрэфемьехэр, лэжэпкIэшхозыу IофшIапIэм аш тлыптыгъэр ары.

Ильэсбэм къакIоцI ныбжыкIэхэм гухэль шъхьаIэу яIагъэр апишъэрэ гъэсэнгъэ зэрагъэгъотыныр ары. Ау непэ апишъэрэ еджсанIэр къэзүхъгъэм нахьи техническэ рабочэ сэнхъат зээгъэгъотыныр амал инхэр илэх лэжэпкIэшхозыу IофшIапIэм зэригъэгъотынымкI. ГүшьIэм пae, редукторыш заводымрэ мыекьюп машинэш заводымрэ квалификации ин зиIэ рабочхэу аlyтхэм ялэжапкIэ инженер-техническэ IофшIэнхэм ялэжапкIэ нахьи нахьыб. Квалификации ин зиIэ рабочым къулайныгъэ гъэнэфагъэу IэкIель хуурэр инженерым ишэнгъэхэм альякIахъ. Ны-тихъам якIэлэцыкIухэм аргурагъэлон фae, еджапIэхэм IофшIэнымкIэ урокхэу щарагъэхъыхэрэм нэмыкIекIолIакIа афырялан, нахь тэрэзэу кэлэцыкIухэр IофшIэнным фэлгүгъэнхэм анаэ тырагъэтэн фae.

Хэгъэгум и Президентэу В. В. Путиным 2018-рэ ильэсүм Федеральнэ ЗэлукIэм фитъехыгъэ Тхылтым а Iофыгохэр къышыгъэтгэх. КэлэцыкIыкIыгъылIэм къышгэжъэжагъэу гъэсэнгъэм Iоф изытет сид фэдэрэ еджапли нахьышу щышыгъэн зэрэфаер, Iофтхъабзэу «Билет в будущее» зыфиорэм тегъепсыхъагъэу кэлэдэжакIохэм япрофориентацикIе проектыр

зэрээхагъэуцощтыр аш къихи-гъэшыгъ. Производствэм ильэ-ныкю гъэнэфагъэхэм хэхъо-ныгъэ ягъешыгъэнымкIе юкIи Iоф зывшэхэрэм яIэпэлэсэны-гъэ хэгъэхъогъэнымкIе гупчэхэр зэхашшэх.

Гъэмэфэ гъэпсэфигъохэм яльэхъан кэлэцыкIухэр IофшIэнным нахь фэшагъэу хъунхэмкIе Iофэу адашээрэм мэхъенэ гъэнэфагъэ иIэу щыт. Хэгъэгум ишольтыр зэфэшхъафхэм гъэмафэм кэлэцыкIухэр IофшIапIэхэм япхыгъэнхэм анаэ тирагъэтэ. Къалхэм язэтегъепсыхъан ахэр хагъэлажьэх: чыиг цыкIухэр, къэгъагъэхэр агъетысхъэх, паркхэр, пыххуяжъхэм ясаутгъэтхэм къапэуль чыпIэхэр агъэхъацбзэх. Къудажхэм адэс кэлэдэжакIохэм бригадэ цыкIухэр зэхажхэшь, фермерхэм адэх щэлажьэх, письмэхэр, гъэзэтхэр къирахъакIых. Къалуу Мыекьюали а Iофым зэшлхыхъкIе къышыфагъоты. Ау мыш дэжьым къэгъэгум зеэхъацхэм алохъэх. Теорие къодыиэрэ производствэмрэ бэ азыфагур. Программэ гъэнэфагъэхэу профтехучилишхэм, колледжэм, техникумхэм,

ри къаукиэрэп. Мы IофымкIе республикэ документ гъэнэфагъэ штэгъэн э в гъэмэфэ гъэпсэфигъом пIэхэгъэнэфагъэкIе еджакIохэр IофшIапIэхэм аштэнхэмкIе хэбзэгъэуцугъэ горэ къыдэгъэгъэгъэн фae.

Колледжхэмрэ ашпшэрэ еджапIэхэмрэ къачIэхэрэхэр ухьа-зырыныгъэ икуу ямьиIеу пред-приятиехэм алохъэх. Теорие къодыиэрэ производствэмрэ бэ азыфагур. Программэ гъэнэфагъэхэу профтехучилишхэм, колледжэм, техникумхэм,

фагъэ иIэу щыт. А IофшIапIэм къыIунэхъхуу бэрэ къыххы. Производствэнэ практикэм ишуагъэ къэкIо специалист ныбжыкIэхэр предпринятием ифэнкыоногъэхэм ашгыгъозэнхэмкIе. ГүшьIэм пae, «бюд-жет» чыпIэхэу ашпшэрэ еджапIэхэм яIэхэр нахь макIе мэхъух, ашпшэрэ гъэсэнгъэм ыуаси хэхъо, арышь, ны-тихъэмкIи, студентхэмкIи нахь Iэры-фэгъоу мэхъу еджэнымрэ IофшIэнымрэ зэдагъэцэкIэнир.

Еджэн Iофым етланы зы гъэ-шIэгъон хэхъухъэ: непэ къера-лыгъом студентыр регъаджэ ахьщэ ритызэ, етланы IофшIэн зэригъэгъотыгъэм ельтигъэу ахьщэ IэпIэгъу аш реты!

Къудажм илофхэм язитет аш нахь дэижж пломи хууцт. Сыд фэдээ къудажэ, къутыр, станицэ удехъагъэми цыраум зэлтикIуцугъэ щагухэр, пчэ юкIи шъхъаныгъупчэ хэулаагъэхэр бэу пIяэгъуцтых. НыбжыкIэхэм, IофшIэн лыххуухээ, ягупсэ чыпIэхэр къабгынэх. Ау Iоф зыщаIэн икуун ахэм адаагъо-тэн альэкIыщт. Адыгейм, унэе щагухэр хэтхэу, амыгъэфедэрэ чыгу гектар мини 2,2-рэ фэдиз иль. НыбжыкIэхэм якIуаджэхэр квамыгынэнхэм пae IофшIапIэм чыпIэхэр ягъэгъотыгъэнхэ фae. Квалификации ин зиIэ кадрхэм ягъэхъазырын даклоу Iоф зышIэхэрэм яшэнгъэхэм ахгъэхъогъэнхэм зэришыкIагъэм тетэу анаэ атырамыгъэт хууцтэ. Армырмэ, щыэнгъэм ахэр къыщинэнцтых.

Адыгэ РеспубликаIэм инахъижхэм я Совет зэрильти-тэрэмкIе, предприятиехэмрэ еджапIэхэмрэ зэпхыныгъэ пытэ зэдьярIэн фae. «ШефствэкIе» заджэштэгъэхэр зыпкь игъэу-цожыгъэхэм, ишугъэ къекIоцт. Бюджет мылькукIе еджэхэрэм шлокI имыIеу ильсито Iоф ягъешIэжкыгъэн фae. Хэгъэгум иныбжыкIэхэм япIун, ягъэ-дэжэн юкIи IофшIэн ягъэгъотыгъэнхэм нахь Iофыгохэр къэралыгъом Iэп. Ахэр тэрэзэу зэшохыгъэхэ хуумэ, экономикэми хэхъоныгъэ ышыщт, цыфхэм ящиIакIи зыкIыIэтыщт, къэралыгъори нахь кючIэшхо хууцт, тихгэгъэгүи нахь уасэ къыфашыщт. ЗэкIэхэм: къэралыгъоми, ны-тихъами тIэ зэкIэдзагъэу аш тидэлжэньир ти-пшэрийл.

ГҮКІЭЛІ Нурбай.
Нахьижхэм
я Совет итхъамат.

Ильэсбэм къакIоцI ныбжыкIэхэм гухэль шъхьаIэу яIагъэр апишъэрэ гъэсэнгъэ зэрагъэгъотыныр ары. Ау непэ апишъэрэ еджсанIэр къэзүхъгъэм нахьи техническэ рабочэ сэнхъат зээгъэгъотыныр амал инхэр илэх лэжэпкIэшхозыу IофшIапIэм зэригъэгъотынымкI. Иуль IофшIапIэ зэригъэгъотынымкI.

плыын, паспортыр, ИИН-р юкIи нэмыкIэхэр къирахъылIэнхэ фae. Гъэпсэфигъго уахтэу къаратыгъэм нахьи техническэ рабочэ сэнхъат зээгъэгъотыгъэм нахь амал инхэр илэх лэжэпкIэшхозыу IофшIапIэм зэригъэгъотынымкI. ГүшьIэм пae, редукторыш заводымрэ мыекьюп машинэш заводымрэ квалификации ин зиIэ рабочхэу аlyтхэм ялэжапкIэ инженер-техническэ IофшIэнхэм ялэжапкIэ нахьи нахьыб. Квалификации ин зиIэ рабочым къулайныгъэ гъэнэфагъэу IэкIель хуурэр инженерым ишэнгъэхэм альякIахъ. Ны-тихъам якIэлэцыкIухэм аргурагъэлон фae, еджапIэхэм IофшIэнымкIэ урокхэу щарагъэхъыхэрэм нэмыкIекIолIакIа афырялан, нахь тэрэзэу кэлэцыкIухэр IофшIэнным фэлгүгъэнхэм анаэ тырагъэтэн фae.

ЕджаIэхэм къачIэхъахэрэм ястажировки мэхъэнэ гъэнэ-

Апэрэ дунэе заор заухыгъэр ильэси 100 мэхъу

Адыгэхэр пачыхадзэм дэзэуагъэх

Шэкюгъум и 11-м, 2018-рэ ильэсүм тарихым анахь зэошхоу кыхэхъухыагъэу апэрэ дунэе заокэ зэджагъэхэр зууцужыгъагъэр ильэси 100 мэхъу.

Заом ушхъагъу фашыгъ боснийскэ серб студентэу Гаврило Принцип Австрием игерцогэу Франц Фердинандэ ащ ишхъэгъусэу София Хотекэ мэкьюгъум и 28-м (1914-рэ иль.) Сараево зэрэшигъагъэхэр. Ащ къэралыго пчагъэ Iашекіэ зэпигъеуцужыгъэх, заокэ зэпэгъокыгъэх.

Австро-Венгрием унашью Сербием фишигъагъ чэш-мэфитукіэ австрийцэхэм зыгу афэмышухэу къэралыго йофшапіхэхэм аутхэр къауагъэхынхэу, дзэм хэтхэр къыхагъэхынхэу, террорист организацэхэм ахэтхэр агээтынхэу, Австрием иполицайскэхэм ултэжкүнхэр ашынхэу Сербием ичыгурагъэхъанхэу. Полициер ячыгу зэрэрамыгъэхъацтим фэшхъафырэмкэ унашью кыфагъэуцугъэм Сербиер къезэгъыгъагъ. Мазэ текыгъэу, рауагъэр зэримыгъэцэхъагъэр ушхъагыышы, Австро-Венгерскэ пачыхагъум Сербием зао къыришыллагь.

Урысые империер ащ ыпэкиэ сидигъуи Сербием дэвэштыгъ. Джыри заокэ къызыгъэхъацтим, ежыми идээ ыуѓоинхэу хъугъагъэ. Германием ар ыгу римыхъеу мэфэ 12-кіэ дзээ зэхишагъэр зэхигъэхъынхэу кыфигъэпэйтэгъагъ, ау Урысыем ар ыгъэцэхъагъэр.

Германскэ империер пэшнэгъэ дызезыхъацтим Вильгельм Урысие Пачыххэу Ятонэрэ Николай Iахылыгъэми, ащ къымыгъеуко Германием Урысыем зао къызэреришыллэрэр къирело ыкы Осмэн империер зэкъотынхэу ыкы зэдэгъэхъынхэу зээгэгыныгъэ дешы. Заор ежагъэ мэхъу.

Адыгэим ыкы Пышээ Iушьо щигсэурэ цыифхэм ашыщыбэ пачыхадзэм дээсонхэу хэхъегъагъ. Пачыххэу Ятонэрэ Николай Iунашьокіэ Кавказым шыу дивизие, полких хэтэу, щызэхашэ. Черкесскэ полкым адигэхэр, къэрэщаехэр ыкы ахбахазхэр хагъахъэх.

Дивизиен Кыблэ-Къохъепіэ

фронтым зооныр щыригъэжъагъ, австро-венгерскэ дээхэм Карпатхэм апэу ашыукіхъагъэх. Ылжырэ ильэсүм къалэу Станиславов ыкы Глумач адэжь ашыкогъэ зээ хылъэхэм ахэлжъагъэх. Днестрэрэ Прутрэ азыфагу пым щыпэцужыгъэх. 1915-рэ ильэсүм дивизиен нахыбэмкіэ зыкыгъэгъунэхъытшыгъ. Залещики зыфилорэ къалэм щызаохээ Черкесскэ полкым щыщхэу къауагъэхэм, къауагъэхэм ыкы контузие хуугъэхэм офицери 7-рэ шыу 94-рэ ахэфагъэх.

Подполковникэу Кырым Султан-Джэрые зипэшэгъэ черкес полкыр псэупіэ цыкүхэм ашыщ зэрэшызэогъагъэм фэгъэхыгъэу бригадэм икомандир ыткыгъагъ: «Султан-Джэрые мэфищэ зэлпыгытэу зэуаплэм къылумыкіэ, ыпсэ емыблэжъэу, ыоныгъом и 27 — 29-рэ мафэхэм нэхашэ ямыгъэу къижэхахъацтим пыйхэр зеклидзэштэгъэх, ахэр Iашекіэ зэпигъеуцужыгъэх.

Апэрэ дунэе заом Урысие Империер имызакъоу, Австро-Венгерскэ, Осмэн ыкы Германие империехэри зэбгыригъэзэгъэх. Картыкіэм къэралыгъу-кіхэр къытхъагъэх.

дэгъоу узэндигъагъэхэм, альежъацтим ыкы пхъашэу язаоштыгъ. Дээклол 300-рэ пулемети 2-рэ ащ илагъэр псэупіэу Петниковце-Нове зыфилорэм дэжь тлуу зэтэгокопхэмрэ лагъимэхэр зычалхъэгъэ гучыч чэухэмрэ къамыгъеукоу пым зыщыгъэхъ... 1916-рэ ильэсүм игъэмафэ

Кавказ шыу дивизиер Кыблэ-Къохъепіэ фронтым щызэуагъ, «Брусиловскэ прорывкіэ» зэджагъэхэ зэпэуцужым хэлжъагъ. Мэшюкугъогу станциен Окно заштэм, пый зэоли 150-рэ гъэры ашыгъагъ, тэтихеу нэбгырэ 11 хэклюдагъ, нэбгырэ 29-рэ къауагъ. Миш дэжым лыблэнагъэ щызэрахъагъэм пае Георгиевскэ къашхэр къафагъэшшохэгъагъэх уряднику Ацумыжь Исхъакъ, урядник нахыкіхэу Бжыхъакъо Алджеэриерэ Мардов Мустафарэ, зэоплхэу Юсуп Асаковым, Лэу Мыхамэт-Джэрие, Хамит Семеновым.

Ильэсүм ыкыдм Кавказ дивизиер (ащ «дивизион Илкі» едэжштэгъэх) Румынскэ фронтым адзыгъагъагъ, я 4-рэ армием хагъэхажыгъагъ. Аужырэу зызэуагъэхэр къалэу Станиславов икыхэу Калуш ыкы Долин альэнхыкъокэ загъазэр ары. 1917-рэ ильэсүм урысыдээм Iашэуи цыфэуи бэ шоклю-

пым пэуцужыгъэх. Лъэпкэ зэкъотынгъэм ыкы шыпкъагъэ ахэлъэу зэрэзэуагъэхэм афэгъэхыгъэу зы къэбар тыгу къедгъэхъыжын. Ар 1915-рэ ильэсүм зэрэ Урысиеу щызэлъягъагъ. Черкес полкым иятлонэрэ сотне Хакурынхэблэ щыщ зэол бэлахъэу Боджэкъо Тыркубий хэтыгъ. Псэуплэу Цу-Бабино аштэ зэхъум, ар хыльэу къауагъагъ, ылжырэ мафэм идунаи ыхъожыгъ, къутырэу Юмановкэ щагъэтлыжыгъагъ. Полкым икомандиррэ иефэндэу Набэкъо Мышэострэ зэолтим ятэу Боджэкъо Къэрэнэф фатхыгъагъ ыкъо ёыщагъэтлыжыгъэ чылгээр. Мэзиту текыгъэу Къэрэнэф тыридзи, Тыркубий икъэ шхъацыханэу, Къокылпэ Галицием къогъагъэ. Къэбарыр шлэхэу къирахъэхъагъ, Кавказ шыу дивизиен иштаби ар нэсигъагъ.

Пачыххэу Михаил Александрович

дыхъэр, дисциплинэр къеыхыгъагъ. Пышээ Iушьо ыкы Адыгэ им икыгъэ полкхэм чэнэгъяа бэ ашыгъ. Апэрэ дунэе заом тхъамыкэгъубэ къызыдихъыгъ. Нэбгырэ мин 30 фэдиз заохэм ахэлодагъ, къащауагъ, зыдэхъугъэхэр амшээ къодыгъэх. Адыгэхэр къэзэкхэри пхъашэу

дроричым ар зызэхехым, Дзэ Министерствэм и Штаб шхъацыху Петроград щылхэу тхыль ёыгъэхыгъагъ къэралыгъом икъэхъумэн шшэриль шхъацыху зэрилтытэрэр къыгъэшшопкъэжъэу, Кубань хэхмээрэ Мыехъопэ отделым щыщ къуджэу Хакурынхэблэ щыпсээрэ Боджэкъо Къэрэнэф зэуаплэм ыкъо нахыжъэу Iуклюдагъэм ычыгъэлкэ ыкъо нахыкіхэу къызэрялъэугъэр хагъэунэфыкынэу. Джэуапэу пачыххэхэм кыфагъэхыгъэхэм Боджэкъо Къэрэнэф дышэ медалэу «Засурдие» зыфилорэр зэрэфагъэшшохъагъэр итэгъ.

Апэрэ дунэе заом Урысие Империер имызакъоу, Австро-Венгерскэ, Осмэн ыкы Германие империехэри зэбгыригъэзэгъэх. Картыкіэм къэралыгъу-кіхэр къытхъагъэх.

Заом къэралыго 38-рэ хэлжъагъ, ахэм зэрэднунаеу тетцыифхэм япроцент 62-рэ ашыпсэущтыгъ. Зэрарэу заом кыхъагъэр зэол милиони 10-м, мамырэу псэущтыгъэ нэбгырэ миллион 20-м нэсэ. Урысиеу изакъоу ицыф миллионы 2 фэдиз заом хэклюдагъ.

1918-рэ ильэсүм шэкюгъум и 11-м Францием, Компленскэ мэзим французыдзэм имаршалэу Фиш ивагонэу хэтэй Германиемэ Антантэмэ ялтыклохэр заом къях фэзшыгъэ зээзэгыныгъэм щыкэхъагъэх. Нэужым апэрэ дунэе заом щытклюагъэхэмэ (Советскэ Урысиеу ахэмитэу) Германиемэ 1920-рэ ильэсүм щылэ мазэм и 10-м Версалскэ зээзэгыныгъэр аштагъ. Джаущтэу апэрэ дунэе заом ильэспилэрэ мэзищирэ къуагъэр ухыгъэхъугъагъэ.

АЦУМЫЖЬ КАЗБЕК.
Тарихь шэнгэхэмкэ доктор.

Лъэпкъ фольклорыр зэкъошныгъэм ильэмыдж

Шольырхэм къарыкыгъэ фольклорнэ купхэм яфестиваль Къалмыкь Республика, къалэу Элиста джырэблагъэ щыкъуагъ.

«Ошадэм» хэхъэрэ лъэпкъ фольклорнэ-этнографическэ купеу «Ащэмэзыр» Адыгейм ыцэктэ аш хэлэжьагъ. Ижъирэ адыгэ ордхэр Элиста икултурнэ гупчэ дахэу щыгъуагъ, тиартистхэм щытхур къалэжьагъ.

Ижъирэ къалмыкь шүфэс ордкээ фольклорнэ фестивалым хэлэжьэрэ творческэ купхэм бысымхэр апэгъокыгъэх. Волгоград, Ставрополь хэкухэм, Темир Осетиет — Аланием, Адыгейм ыкы ежь Къалмыкь Республика — зэкъэмки арист 80 фэдизмэ яльэпкъ творчествэ фестивалым къышагъэлэгъуагъ. Зэлукэгъухэр, Иэнэ хураехэр, концертхэр — фестивалым ипрограммэ баеву ыкы гъешэгъонэу зэхэгъеуцогъагъ. Къалмыкь Республика и Правительствэ и Тхъаматэ Игорь Зотовым фестивалым къеклонлагъэхэм шүфэс къарихыгъ: «Лъэшэу сигуап шүкъыизэрэкъуагъэр! Лъэпкъ зэфешхъафхэр Къалмыкь шольырым едгэблэгъагъэх, аутэркэ шульхэкэ лъаплэми, бысым фэдэу тичыгу шуущигупсэ-фынэу тыфай! Гъэхъагъэ хэльэу шүлэжъенэу шуффесэо!»

Творческэ купхэм яхудожественэ пащхэри зэлукэгъум къышыгушыагъэх. Ансамблэу «Ащэмэзыр» ипащэу Бастэ Асиет адигэ къуаэмр «Ошадэм» итамыгъэ зыхэдькыгъэ Ыальмэхэрэ шүхъафтынэу Къалмыкь Республика и Правительствэ и Тхъаматэ ритыгъэх. Адыгэ лъэпкъ культурэр ижъирэ земанхэм къызэрашжэхэр, ныбжыншхо зэрийр хигъеунэфыкыгъэ, фольклор фестивалэу къыздэ-къуагъэхэм зиштэу, хъаклэхэр къыздикыре шольырхэр нахыбэ хуухэу, къызэдахуухумэрэ культурэм цыиф лъэпкъ зэфыштыкэ дахэхэр къыкъонэнхэу бысымхэм афиуагъ.

Этносхэм якултурэ икъеуху-мэн ыкы лъэпкъ пэлчэ итвorchествэ къэгъэлэгъогъэнэр ары шольхалэу фестивалым изэхэшаклохэм зыфагъеуцужыгъагъэр.

**Черен БУХАЕВ —
къалмыкь фольклорнэ
ансамблэу «Нарна толян»
ихудожественэ пащ:**

Адыгейм щыпсэухэрэм зэкъими сэлам фабэр ясэхы!

Фестивалэу «Адыгейм ижъогъо цыкъуухэр» зыфилоу шууиреспубликэ щызэхашэрэм тыхэлэжъенэу хуугъагъэ. Шуклэ, дахэктэ Адыгейр тыгу къинагъ!

Фестивалым шууиреспублике къикыгъэ купыр зэрэхэлажьэрэ тигуап!

**БАСТЭ Асиет —
лъэпкъ фольклорнэ-этно-
графическэ купеу «Ащэмэ-
зыр» ихудожественэ
пащ:**

Ильэс 13 хуугъэ «Ащэмэзыр» зызэхэтшагъэр. А уахтэм къыкълоц клаалэу юф зыдасшэхэрэм орд къэонымкэ ялэп-лэсэнгъэ лъешэу хагъэхъуагъ. Аш ишуагъэктэ ижъирэ адигэ ордхэм якъэлоктэ зэфешхъафхэр непэ фестивалым къышид-гъэлэгъон тъякыгъ. Мыш фэдэ культурнэ зэхахьхэм уахэлэжьэнэр, нэмийхэм зябгээ-шэнэр, уакъыхэшнэр, ежхэм гъешэгъонэу ахэлтэгъяарэр зэхепшэшнуур, уасэ фэпшы-шнуур мэхъанэшо зинэ юфыгъу щит. Клаалэхэм а зэпстээр зыхащэ, аш епсхыхэ, яшэнгъэхъа, тихазхэр дахэу зэрэханхэу пшээриль къафегъэ-уцу. Ар осэшко зинэ ушэтын, юфу щитээрэм изы лахь, на-

хыбэрэ тахэхъэ къэс адигэ лъэпкъ культурэр нахь лытэгъэкъуатэ, нахь ятэгъашэ — ар зымы-уасэ щылэп.

**Ченара
ИБРАЕВА —
фольклорнэ
ансамблэу
«Джамиля»
зыфиорэм
ихудожественэ
пащ,
Ставрополь-
скэ хэкум и
Туркмен
район:**

— Туркмен диаспорэу Ставрополь хэкум щыпсэурэм ыцэктэ фестивалым тыхэлажьэрэ тигуап!

**БАСТЭ Асиет —
лъэпкъ фольклорнэ-этно-
графическэ купеу «Ащэмэ-
зыр» ихудожественэ
пащ:**

Ильэс 13 хуугъэ «Ащэмэзыр» зызэхэтшагъэр. А уахтэм къыкълоц клаалэу юф зыдасшэхэрэм орд къэонымкэ ялэп-лэсэнгъэ лъешэу хагъэхъуагъ. Аш ишуагъэктэ ижъирэ адигэ ордхэм якъэлоктэ зэфешхъафхэр непэ фестивалым къышид-гъэлэгъон тъякыгъ. Мыш фэдэ культурнэ зэхахьхэм уахэлэжьэнэр, нэмийхэм зябгээ-шэнэр, уакъыхэшнэр, ежхэм гъешэгъонэу ахэлтэгъяарэр зэхепшэшнуур, уасэ фэпшы-шнуур мэхъанэшо зинэ юфыгъу щит. Клаалэхэм а зэпстээр зыхащэ, аш епсхыхэ, яшэнгъэхъа, тихазхэр дахэу зэрэханхэу пшээриль къафегъэ-уцу. Ар осэшко зинэ ушэтын, юфу щитээрэм изы лахь, на-

хыбэрэ тахэхъэ къэс адигэ лъэпкъ культурэр нахь лытэгъэкъуатэ, нахь ятэгъашэ — ар зымы-уасэ щылэп.

**Валерий ШИЛКИН —
фольклорнэ ансамблэу
«Журавушка» ихудожественэ
пащ, къ. Волгоград:**

— Тикуп ильэс 35-рэ хуугъэ зышилэ. Искусствэхэмкэ еджапэу тээхэгъягъэм икэлээгъаджэхэр икэлээджаклохэри тиордэйомэ ахэтих. Сэ шыхэктэ мы еджапээр къэсүхү, нэүжим кэлээгъаджэуи сүүцэлэжъэнэу саштагь, джы ансамблэм сиринаш. Кыткырыплырэ ныбжыкэхэр тиэхэш, аш тегэгүүш. Клаалэхэм къадалорэ ижъирэ

ордхэр тисабийхэм нахь агуурхых. Ар кыдэтльтигээ ти-репертуар тэгъянафэ. Ижъирэ орд 90-рэ фэдиз къэтэо. Фестивалым апэрэу тыхэлажьэ. Кытаджэхэм, джыри тигуапэу тыйэкъошт!

Фестивалым икэух гала-концерт Элиста культурэм и Унэу дэтын щыкъуагъ. Культурэмкэ ыкы зеклонымкэ Къалмыкь Республика иминистрэу Хонгор Эльбиковым фестивалым хэлажьхэрэм шүфэс къарихыгъ. Мэхъянэ ратэу ямэфэл къеблэгъяжъэм зэрэфэрэз къыхи-гъэштэйх. Лъэпкъ фольклорым, культурэм цыифхэр нахь зэпэ-благъэ зэрэшыхэрэр, зэгүройнгъэм, мамырнгъэм зэрэфэлажьхэрэр зэфихысыжыгъыгъ. Творческэ купеу къэлкъуагъэхэм къэх концертим нахь ордэйбэ къышаонэу амал къаратыгъ. Залым къэгъэлэгъоным еплы-хэрэри, артистхэри зэдчычэснэйх. Зичээзын къэсэри купым ыцэлээ къыралоээ, артистхэри пчэгум къыращэштэйх. Зэкъими яльэпкъ шуашхэр ашыгыгъ. Мэфэл дахэу, лъэпкъ орд ыкы къэшшо мэкъэмэ зэфешхъафхэр щылоу, лъэпкъыбзэхэр щыбзээрэз фестивалыр хъалэмэт хуугъэ!

**Джиргал ТОЧИЕВ —
фестивалым ирежиссер
шыхыа:**

— Мы фестивалыр я 4-рэу зэхэтэшшэш, творческэ купеу къаклохэрэм тагьэгүүшю, Иэнэлэ-сэныгъэ ин къагъэлэгъагъ. Цыиф лъэпкъ пэпчэ итвorchествэ гъэшэгъоны. Клаалэхэр, ордхэр, шуашхэр — ахэр зэбгээшэнхэр, зэфэшэнхэр, зы пчэгү зэдчитебгэхъянхэр тхъагъо! Тафэрэз хъаклэу къаклохэрэм. Мары Темир Осетиет — Аланием, Адыгейм къарыкыгъэ купхэр щылэх. Темир Кавказыр фестивалым дэгьюу къышыгъэлэгъогъэ зэпэйт. Сабыйхэри, нахыжхэри сценэм къызэдь-теххэх. Культурэм ныбжь гъуналкъэ илэп, цыиф лъэпкъхэр зэфещэх.

Ижъирэ адигэ ордэд «Ащэмэзыр» иартистхэм къауагъэхэр фестивалым изэхэшаклохэм, хъаклэу къеклонлагъэхэм лъэшэу агу рихыгъэх. Анахь мэхъянэ зиэу бысымхэм хагъеунэфыкыгъээр ижъирэ ордхэм яуго-инкэ, ятхэнкэ, ныбжыкэхэм ахэр ягъешэгъэнхэмкэ фольклорнэ купхэм юфшэнхэшо зэрээшүүхэрэр ары. Фестивалым икэух хэлэжьагъэ купхэм щытхуу тхылхэмрэ шүхъафтынхэмрэ аратыгъэх.

«Ащэмэзыр» исолистэу Шъяу-къуй Айдэмээр хуашхъафыкыгъэ дипломкэ къыхагъэштэйх.

ТЭУ Замир.

АР-м изаслуженнэ журналист.

Лъэпкъ искусствэр — тибаиньгъ

ЛъэпсэшГур щыIэнныгъэм щэбагъо

(Икъух.)

Кэлэцыкъухэр апашхъэ щыхъ, къядэу. Нэнэжкъ игушиэхеу гум къикъихэрэ сабыим зэрэль- ѿсихэрэм мэхъэншхо раты. Яцыкъугом зэхахырэр, алъ- гъурэр гум нахышыоу къизэ- ринэжкъырэр едзыгъохэм купки афехъу.

Теуцожь районым исамодея- тельнэ артистхэм къагъэльгъуа- огу зыхъукъе тхъэлтэуухэр зэрэ-

зэхашщтыгъэр. Хъанцегуащэр ары пчегум нахь игъекотыгъеу къышыльгъоэр. Унагомон коныр зэтэригъэпсыхъагь, лэжьигъе бэгъуагъе къыхыжы шлоигъу.

Мы едзыгъоми кэлэцыкъубэ зэрэхэлжъэрэр шушлагъеу афэ- тэльгъу. Орэдхэр къалох, лъэпкъ къашхъохэр къашыах. Цыфхэр мэгүгъэх, Тхъэм лъэлоу фырялэр къафишэштэу къашхъу.

Кошхъэблэ районым иансам- блэу «Калинушкэм» Мария Фо-

менкэр, Анна Регнер, Гъукъел Валентинэ, Табыхуу Мыхъамэт, нэмыхъэри хэтых. Урсы, адыгэ орэдхэр къалох, лъэпкъ искус- ствэм итарихъ зыщаагъэгъуушэрэп.

Джэджэ районым иансамблэ ныбжь зэфэшхъаф зиэхэр хэ- тых. Пшъэшъэжъяхэм къызэрэ- тауагъеу, щысэ зытырахъщхэр къаготих, мафэ къэс алъэгъух. Зэгурынонгъеу ахэльым яофхэр лъэгъекуатэх.

Осэш купым хэтэу, Адыгэ Республиком иксусствэхэмкэ изаслуженне юфышэшхоу Хы- къуль Аслын зэрильтэрэмкэ, фестивалым имэхъан хэвшыкъеу зыкъиэтигъ. Фольклорым ибай- ныгъе едзыгъохэм къахэшы. Лъэпкъхэм иксусствэм щашыгъе лъэпсэшхэр щыннгъэм щэба- гъох.

Сурэтхэр фестивалым къы- щытетхыгъэх.

Каратэ

Якъулайныгъэ апсыхъэ

Мыекъуапэ каратэмкэ зэлухыгъэ зэнэкъоцу щыкъуагъ. Спортсмени 100 фэдиз апэрэ чыпшэхэм афэбэнагъ.

Ялэпэлэсэнгъэ бэнаплэм кы- щагъэльгъооним фэш! Икъи, лъакъохи, лъэгундэхэкли, Иэнтэ- гъуки утынхэр арахынхэр спор- сменхэм фитынгъэхэр ялагъэх.

Урсынам каратэмкэ и Феде- рации икъутамэу Адыгэ Респу- бликэм щынн итренерхэрэу Влад- димир Васильченкэм, Армен

Норсоян, Хъакъекъюж Мурат, Адышэс Юрэ, Вартан Погосовым, Владимир Дроженкэм, Александр Сульженкэм, Юрий Канатовым агъасхэрэм хагъэунэфыкъыре чыпшэхэр къыдахыгъэх.

Илэпэлэсэнгъэ анахь дэгүү къэ- зытьельгъуагъэхеу зэхщакъохэм къыхахыгъэхэр Лъэустэндэжэл

Амир ыкъи Никита Вереневыр арых. Анахь псынкъеу теклонигъэр Виталий Тараракиним къыдихыгъ. Теклонигъэр къыфагъэшшэнэмкэ гутиригъэ анахь ин къы- зыхээзгъэфагъеу алъытагъэр Артур Бабасян. Зыцэ къетуагъэхэм хэшхъафыкъыгъе кубокхэр аратыжыгъэх.

Урсынам боевой иксусствэхэмкэ изэлухыгъэ зэнэкъоцу Ана- пэ щыкъуагъэм ныбжыкъеэхэр щызэлукълахыгъэх.

Каратэмкэ зэнэкъоцу шьоллыр 49-мэ якомандхэм ялэпэ- Иэнсэнгъэ щауплэхкүгъ. Урсынам испортсменхэм ямызакъо, Уз- бекистан къикъигъэхэри текло- нигъэм фэбэнагъэх. Адыгэим щыщ бэнэкъу 7-мэ алъэрэгъум зыщауштэгъ. Республиком иллы- къохэм дышъэу медали 5, ты- жжынэу 2, джэрэу 4 къафагъэ- шошагъ. Пакъэ Алихъан дышъэ медали 2 къыдихыгъ. Опыт зиэ бэнакъохэу Темыр Осетием — Аланием, Ингушетием, Дагыстан, Краснодар краим, Челябинскэ хэкум къарыкыгъэхэм тиспор- тсменхэр атекъуагъэх, къулайныгъэмрэ куаччэлэмрэ зэдиштэхэу

зэнэкъоцуум чанэу хэлэжьагъэх. Тренерхэрэу Владимир Василь- ченкэмэрэ Армен Норсоянрэ ти- ныбжыкъеэхэр агъасэх.

Тыжыныр Егор Христофоро- вымрэ Кирилл Шевченкэмэрэ къахыгъ. Джэрэзир Виталий Та- рагыким, Лев Кубабшевым, Күшхъэ Самир, Кирилл Шев- ченкэм къыдахыгъ.

Ильэс 10 — 11 зыныбжъэх Күшхъэ Самир ыкъи Егор Хри- стофоровын пэшшорыгъэш эзлукъэхуэм теклонигъэр къа- щыдахыгъ. Ильэс 14 — 15 зы- ныбжъэх Лъэустэндэжэл Амир къахэшыгъ. Эзлукъэгъум тельтэ- гъэр уахътэр амьухызэ теклонигъэр къыдихытэгъ. Пакъэ Алихъан икъулайныгъэх, дышъэу медали 2 къызэрэдихыгъэмкэ зэхщакъохэр къыщытхуугъэх.

Дунээ турнирэу Санкт-Петер- бург щыкъоцтим тиспортсменхэм зыфагъэхъазыр.

Сурэтхэр итхэр: Адыгэим ис- портсменхэр хагъэунэфыкъыре чыпшэхэр къыдэзыхыгъэхэр.

**Нэжубгъор зыгъэхъазырыгъэр
ЕМТЫЛЪ Нурый.**

Зэхэзыщагъэр
ыкъи къыдэзы-
гъэхъэр:

Адыгэ Республиком лъэпкъ Иофхэмкэ, Икъыб къэралхэм ачы- псуурэ тильэпкъэ- гъуухэм адьярэ зэпхы- ныгъэхэмкэ ыкъи къэбар жуугъэм иамалхэмкэ и Комитет Адрессыр:
ур. Крестьянскэр, 236

**Редакциер зыд-
шийэр:**
385000,
къ. Мыекъуапэ,
ур. Первомайскэр,
197.

Телефонхэр:
приемнэр:
52-16-79,

Редакциер авторхэм къайхырэр А4-къэ заджэхэрэ тхъапхэу зипчъагъэкъе 5-м емыхъхэрэр ары. Са- тырхэм азыфагу 1,5-рэ дэльэу, шрифтэр 12-м нахь цыкъунэу Ѣытэп. Мы шалхъэхэм адимыштэрэ тхъагъэхэр редакциер зэхгэгъекъожых.

E-mail: adygoe@ mail.ru

Зыщаущыхъятыгъэр:
Урсынам Федерацием хэутын Иофхэмкэ, тел- радиокъэтын- хэмкэ ыкъи зэлты- Иэнсэнгъамалхэмкэ и Министерствэ и Темыр-Кавказ чыпэ гъэоры- шап, зэраущыхъятыгъэ номерыр

ПИ №ТУ23-00916

Зыщаущахытэр
ООО-у
«Полиграф-ЮГ»,
385000,
къ. Мыекъуапэ,
ур. Пионерскэр,
268

**Зэкъэмкэ
пчагъэр
3983**
Индексхэр
П 4326
П 3816
Зак. 2724

Хэутынам узчи- къэтхэнэу Ѣыт уахътэр Сыхъатыр 18.00

Зыщаущахытэр
уахътэр
Сыхъатыр 18.00

Редактор
шъхъайэр
Дэрбэ Т. И.

Редактор шъхъайэм
игуадзэр
Мэцлээко
С. А.

Пшъэдэхъыж
зыхъырэ секретарыр

**Жакъэмкъо
А. З.**